

A Pécsi Ítéltábla dr. Hartai Árpád ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Laskovics Árpád főelőadó által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és a dr. Tímár Anikó osztályvezető ügyész által képviselt **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen - közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2012. február 9. napján kelt 11.P.20.172/2011/21. számú rész- és közbenső ítélete ellen a II. rendű alperes által 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét fellebbezett részében megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására - 86.200,- (nyolcvanhatezer-kettőszáz) forint le nem rótt első fokú, és 36.000,- (harminchatezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Sz.Gy. feljelentése alapján indult nyomozás során az I. rendű alperes 2003. december 1. napján egyebek mellett lefoglalta a felperes tulajdonát képező XXX-000 forgalmi rendszámú A TDI típusú személygépkocsit.

Az I. rendű alperes 2004. március 11-én előterjesztést tett a B ... kerületi Ügyészség felé a felperes devizaszámlája, valamint a lefoglalt A típusú személygépkocsija zár alá vételének indítványozására. Az indítvány alapján a P Bíróság 2004. március 22-én kelt, és jogerős 4.Bny.40526/2004/2. számú határozatával egyebek mellett a fenti gépjármű zár alá vételét is elrendelte.

Az I. rendű alperes 2004. március 19-én készített összefoglaló-jelentést a nyomozás adatai alapján, és az ügy iratait vádemelési javaslattal küldte meg a B ... kerületi Ügyészségre.

A felperes jogi képviselője útján 2004. március 23-án kérte az ügyészségnél a személygépkocsi lefoglalásának megszüntetését azzal az indokkal, hogy a gépkocsit nem garázsban tarthatja, az az utcán áll, ki van téve az időjárás viszontagságainak, műszaki állapota a használatlanság miatt folyamatosan romlik.

A B ... kerületi Ügyészség 2004. április 28-án készítette el a vádiratot, amely 2004. április 30-án érkezett meg a P Bíróságra. Ebben indítványozta, hogy a bíróság a vádiratban felsorolt bizonyítási eszközök sorrendjében folytassa le a bizonyítási eljárást, a sértett polgári jogi igényét bírálja el, a gyanúsított védőjének a lefoglalás megszüntetésére vonatkozó kérelmét bírálja el, és kötelezze a vádlottat a bűnügyi költség megfizetésére. Egyidejűleg a felperes jogi képviselőjét értesítette arról, hogy a lefoglalás megszüntetése iránti kérelmet elbírálás végett a P Bíróságnak továbbította.

A P Bíróság az ügyben először 2007. április 24-én tartott tárgyalást, majd 2008. március 18-án hozta meg a 18.B.1706/2004/37. számú elsőfokú ítéletét, amely fellebbezés hiányában 2008. március 21-én emelkedett jogerőre, és amely ítélettel a felperest az ellene sikkasztás büntette miatt emelt vád alól felmentette. Az eljárás során zár alá vett, a vádlott tulajdonát képező XXX-000 forgalmi rendszámú személygépkocsi, valamint az Bank Nyrt.-nél vezetett devizaszámla zár alá vételét feloldotta, a magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.

A felperes tulajdonában álló gépjármű a lefoglalást, illetőleg a zár alá vételt követően folyamatosan a P, M utcai lakás előtt állt, azt többször megrongálták, a lefoglalás miatt a forgalomból is kivonták, azt ismét forgalomba kellett helyeztetni. Az állás miatt több olyan műszaki probléma is felmerült a gépjárművel kapcsolatban, amely annak használata esetén nem következett volna be.

A felperes módosított keresetében közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén 1.437.000,- forint és kamatai valamint perköltség egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott rész- és közbenső ítéletével az I. rendű alperes vonatkozásában a keresetet elutasította, a II. rendű alperes tekintetében a kereset jogalapját alaposnak ítélte meg a Ptk. 339. § (1) és 349. § (1) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság ítéleti döntését azzal indokolta, hogy a felperes által a lefoglalás megszüntetése iránti kérelem előterjesztésének időpontjában hatályos Be. 207. § (1) bekezdése szerint a vádirat benyújtása előtt a bíróság feladatait első fokon a megyei bíróság elnöke által kijelölt bíró (nyomozási bíró) látja el, aki egyebek mellett a vádirat benyújtása előtt a bíróság hatáskörébe tartozó kényszerintézkedésekről is dönt. Miután a felperes még a vádemelési szakban terjesztette elő a lefoglalás megszüntetése iránti kérelmét ezért a B Ügyészségnek

a Be. 207. § (2) bekezdése értelmében a nyomozási bírónak kellett volna megküldenie ezt a kérelmet, nem pedig az ügyben a vádemelést követően büntetőeljárást lefolytató bíróságnak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, amennyiben az ügyészség a nyomozási bírónak küldte volna meg a felperes kérelmét, a felperesnek esélye lett volna arra, hogy rá nézve kedvező határozat szülessen, és kárai nem, vagy nem olyan mértékben merültek volna fel, mint ahogy az ténylegesen megtörtént. Utalt arra is, hogy a bíróságnak egyebekben nincs hatásköre megvizsgálni azt, hogy a nyomozási bíró a zár alá vétel feloldásáról miként döntött volna, az a felperesre nézve kedvező lett volna-e vagy sem. A II. rendű alperes magatartását kellett vizsgálnia, amely a Be. 207. § (2) bekezdésébe ütköző, és ilyen módon jogellenes volt. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II. rendű alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben keletkezett kára a felperesnek, hiszen a gépjárművét nem használhatta, azt a háza előtt kellett tárolnia, és ennek során az autó állaga sérelmet szenvedett. Megállapította azt is, hogy a II. rendű alperes magát kimenteni nem tudta, nem tudta ugyanis bizonyítani az eljárás során, hogy úgy járt el, ahogy az, az adott helyzetben általában elvárható. Utalt arra is, hogy adott esetben nem lehet szó a felróhatóság körén kívül eső téves jogalkalmazásról, hiszen a Be. 207. § (2) bekezdés a) pontjának rendelkezése teljesen egyértelmű, a II. rendű alperes nem mérlegelhetette, hogy melyik bíróságnak küldi meg a lefoglalás megszüntetése iránti kérelmet.

A rész- és közbenső ítélet ellen, annak megváltoztatása és a felperes keresetének elutasítása iránt a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést arra hivatkozva, hogy álláspontja szerint az eljáró ügyészség sérelmezett eljárása nem volt jogellenes, illetőleg nincs okozati összefüggés az ügyészség eljárása és a felperes által megjelölt kár között. Hivatkozott fellebbezésében a II. rendű alperes arra, hogy a Be. nem utal arra, hogy a kérelem megérkezésekor vagy a továbbításakor fennálló eljárási szakasz-e az irányadó. Álláspontja szerint a lefoglalás megszüntetése iránti kérelmet tartalmazó beadvány megküldésének időpontjában előállt helyzetet kell alapul venni, így a vádirat benyújtásával együtt továbbított kérelem már nem tekinthető vádemelés előtti időpontban történtnek, és azt nem a nyomozási bírósághoz kellett megküldeni.

Hivatkozott arra is a II. rendű alperes, hogy a büntetőeljárás során a kényszerintézkedések elrendelése és meghosszabbítása kérdésében nem az ügyészség dönt, e vonatkozásban a bíróság felé csak indítványokat tehet. Adott ügyben a gépjármű zár alá vételét a bíróság rendelte el, és mivel az a sértett polgári jogi igényének biztosítása céljából történt, a megszüntetésére csak az ügyben hozott érdemi döntés eredményét követően, a polgári jogi igény elbírálásával összefüggésben nyílt lehetőség. Miután az ügyészség a vádemeléssel arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes elkövette a terhére rótt bűncselekményt, a zár alá vétel feloldását a bíróság felé nem indítványozhatta, hiszen ebből arra lehetett volna következtetni, hogy a bűncselekménnyel összefüggésbe hozható kárigény nem megalapozott, következésképpen a vádemelés sem az. Utalt arra is, hogy az ügyészség eljárása és a felperes kérelme azért sincs szükségképpen okozati összefüggésben, mert amennyiben a perbíróságnak nem lett volna hatásköre a felperesi beadvány elbírálására, azt a perbíróságnak hivatalból kellett volna továbbítania a nyomozati bírónak. Kifejtette, hogy az ügyészség nem láthatta

előre, hogy a perbíróság a tárgyalás előkészítő szakaszában a felperes kérelmét nem bírálja el, illetőleg, hogy az eljárás lefolytatása indokolatlanul el fog húzódni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

Az elsőfokú bíróság által egyebekben helyesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy a P Bíróság 2004. március 22. napján kelt, és április 5. napján jogerőre emelkedett 4.Bny.40526/2004/2. számú végzését - amelyben a B... kerületi Ügyészség indítványának helyt adva elrendelte a felperes tulajdonában álló XXX-000 forgalmi rendszámú személygépkocsi zár alá vételét - azzal indokolta, hogy a felperes a meghallgatása során a bűncselekmény elkövetelését elismerte, és úgy nyilatkozott, hogy Sz.Gy. sértett pénzéből vásárolta meg a saját részére a XXX-000 forgalmi rendszámú A típusú személygépkocsit. A sértett a tanúkenti meghallgatása során polgári jogi igényt jelentett be, a gyanúsított cselekménye a Btk. 311. § (1) bekezdésébe ütköző és (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette megállapítására volt alkalmas, és a sértett által érvényesített polgári jogi igény miatt alappal lehetett tartani attól, hogy annak kielégítését a gyanúsított megghiúsítaná, ezért a Be. 207. § (2) bekezdés a) pontjában írt eljárás keretében a Be. 159. § (2) bekezdése alapján határozott a gépjármű zár alá vételéről.

Kiegészíti az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal is, hogy a Budapest ... kerületi Ügyészség a 2004. április 28. napján kelt és a P Bírósághoz 2004. április 30. napján érkezett vádiratában a felperest a Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntettével vádolta.

Az így kiegészített, egyébként helyesen megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes kártérítési felelőssége jogalapjának fennállása tekintetében téves jogi következtetésre jutott.

Annyiban egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával, hogy a vádirat benyújtása előtt a lefoglalás megszüntetése - tartalmában a zár alá vétel feloldása - iránt előterjesztett kérelem elbírálása érdekében a Be. 207. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja alapján a nyomozási bírónak kellett volna döntenie, így e tekintetben a ... kerületi Ügyészség eljárása jogszabálysértő volt.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy az ügyészségnek ez a jogszabálysértő eljárása okozati összefüggésben áll a felperes által állított károsodással.

Téves az elsőfokú bíróságnak az az elsőfokú ítéletben kifejtett jogi álláspontja, hogy a bíróságnak nincs hatásköre megvizsgálni azt, hogy a nyomozási bíró a zár alá

vétel feloldásáról miként dönthetett volna, az a felperesre nézve kedvező lett volna-e vagy sem, különösen arra tekintettel, hogy törvény írja elő a zár alá vétel feloldásának feltételeit.

A perbeli esetben irányadó Be. 159. § (2) bekezdése értelmében, ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonekbobzásnak van helye, illetőleg, ha polgári jogi igényt érvényesítenek, és alaposan lehet tartani attól, hogy a kielégítést megghiúsítják, ezek biztosítására a terhelt egész vagyonának, vagyona meghatározott részének vagy egyes vagyontárgyainak zár alá vétele rendelhető el.

A P Bíróság a zár alá vételt elrendelő 4.Bny.40526/2004/2. számú végzésében a zár alá vétel indokát abban jelölte meg, hogy a gyanúsított cselekménye a Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette megállapítására alkalmas, és miután a sértett polgári jogi igényt érvényesített, és alaposan lehet tartani attól, hogy a kielégítést a gyanúsított megghiúsítaná, így az indítványt a Be. 159. § (2) bekezdése alapján tartotta megalapozottnak.

A Be. 159. § (4) bekezdése értelmében a zár alá vételt fel kell oldani, ha

- a) az elrendelésének oka megszűnt, ha a nyomozást megszüntették, illetőleg annak határideje meghosszabbítás nélkül lejárt, kivéve a zár alá vett vagyontárgyat, illetőleg vagyoni jogok feletti rendelkezési jogot magának követelő személy a követelése érdekében 60 napon belül polgári eljárást indított,
- b) a zár alá vételt meghatározott összeg biztosítására rendelték el, és ezt az összeget letétbe helyezték,
- c) az eljárást vagyonekbobzás alkalmazása nélkül fejezték be, illetőleg a polgári jogi igényt elutasították,
- d) a polgári jogi igény megítélése esetén a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított 30 napon belül nem kért végrehajtást,
- e) a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítása esetén az ügyész, illetőleg a magánfél 60 napon belül nem igazolta, hogy az igényét érvényesítette.

A zár alá vétel feloldásának a Be. 159. § (4) bekezdésében meghatározott indokai a perbeli esetben nem álltak fenn, ilyenre a zár alá vétel elrendelését követő napon előterjesztett kérelmében a felperes maga sem hivatkozott, és e feltételek fennállását nem is bizonyította. A felperes kérelmében megjelölt indok a Be. hivatkozott rendelkezései egyikének sem felel meg. Miután az ügyészség úgy ítélte meg, hogy a felperes elkövette a terhére rótt bűncselekményt, ezért vele szemben vádat emelt, így a kérelem előterjesztésének időpontjában a zár alá vétel feloldásának feltételei adott esetben nem álltak fenn.

A fentiekből következően megállapítható, hogy abban az esetben, amennyiben a ... kerületi Ügyészség a Be. 207. § (1) és (2) bekezdésében írt rendelkezéseket betartva a zár alá vétel feloldása iránti kérelmet a nyomozási bírónak küldte volna

meg, a zár alá vétel feloldására a kérelem előterjesztésének idején akkor sem kerülhetett volna sor, a feloldás feltételei fennállásának hiányában.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság álláspontja szerint az a tény, hogy a büntetőeljárás elhúzódása a büntetőeljárás során zár alá vett, a felperes tulajdonát képező gépjármű értékcsökkenését eredményezte, és ebből eredően a felperest kár érte, nem áll okozati összefüggésben a kerületi Ügyészség jogszabálysértő eljárásával, ezért a II. rendű alperes kártérítési felelőssége az okozati összefüggés hiányára tekintettel nem áll fenn, ezért a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése és a 339. §-ának (1) bekezdése alapján a II. rendű alperes kártérítési felelősségének fennállása nem állapítható meg.

A kifejtettekre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét megváltoztatta, és a keresetet a II. rendű alperessel szemben is elutasította.

A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos voltára tekintettel le nem rótt első fokú és fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán irányadó, 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes viseli.

A II. rendű alperes fellebbezése közbenső ítélet ellen irányult, amely esetben a fellebbezési eljárási illeték összege az Itv. 39. § (3) bekezdésének c) pontja értelmében 36.000,- forint.

Egyéb megtérítendő költség a másodfokú eljárásban nem merült fel, arról a másodfokú bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdés f) pontja és (3) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

P é c s, 2012. augusztus 27.

. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k. bíró